

1987, 16. února – Sdělení VONS č. 615 „Jan Dus obžalován“ o vznesení obžaloby krajským prokurátorem v Brně proti Janovi Dusovi z trestných činů podvracení republiky, poškozování zájmů republiky v cizině, útoku na státní orgán a orgán společenské organizace, útoku na veřejného činitele a křivého obvinění.

Koncem ledna 1987 byla Krajskému soudu v Praze doručena obžaloba na Jana Dusa, kterou podává krajský prokurátor v Praze JUDr. Lubomír Hofbauer (vzhledem k Dusovu bydlišti v Neratovicích jde o soud a prokuraturu Středočeského kraje, nezaměňovat s analogickými městskými institucemi – pozn. VONS).¹ Prokurátor žaluje Jana Dusa celkem z pěti trestných činů:

- podvracení republiky, a to ve větším rozsahu a ve spolupráci s cizím činitelem (§ 98 odst. 1, odst. 2a, b tr. z.)
- poškozování zájmů republiky v cizině (§ 112 tr. z.)
- útoku na státní orgán a orgán společenské organizace (§ 154, odst. 2 tr. z.)
- útoku na veřejného činitele (§ 156 odst. 2 tr. z.)
- křivého obvinění (§ 174, odst. 1 tr. z.)

Vzhledem k nejpřísnějším z těchto ustanovení (§ 98) hrozí Janu Dusovi, bude-li shledán vinným, trest odnětí svobody v rozmezí od tří do deseti let. Pokud je nám známo, soud dosud nestanovil datum hlavního líčení, proces proti Janu Dusovi by však mohl proběhnout v nejbližších několika týdnech.

Evangelický farář bez státního souhlasu Jan Dus, otec čtyř dospělých dětí, aktivní signatář Charty 77 a mj. přední československý biblista, se měl uvedených trestných činů dopustit tím, že od r. 1978 se až do svého uvěznění dne 20. 5. 1986 vytrvale a trpělivě obracel na různé státní orgány a společenské organizace ve snaze pomoci několika svým bližním, jimž se podle jeho názoru dělá křivda. Jmenovitě vypočítává obžaloba Dusovi intervence v případech trestních postihů proti evangelickému faráři Janu Šimsovi (1978)², proti evangelickému aktivistovi a členu VONS Janu Litomiskému (1982)³ a proti Rozhodným křesťanům

letničním v Brně (1983)⁴. Za trestné pokládá obžaloba i to, že se Jan Dus nesmířil s politicky motivovaným nepřijetím svého syna na gymnázium a že se mu nakonec podařilo toto rozhodnutí zvrátit (1980). Všechny pět uvedených trestných činů se však Jan Dus měl dopustit – příslušných orgánů na sebe přivolat tím, že na jaře roku 1986 se zastal svého uvězněného přítele Heřmana Chromého, v otevřeném dopise prezidentu republiky Jan Dus prohlásil, že hanopis, který byl u něj nalezen při domovní prohlídce a jehož autorství bylo přičítáno Heřmanu Chromému, musel být do jeho bytu vnesen příslušníky Bezpečnosti. Dusovu vinu pak zvyšuje to, že některá svá podání koncipoval jako otevřená, takže se s nimi mohl seznámit širší okruh spoluobčanů a že se dokonce několikrát obrátil i na zahraniční představitele své církve.

Není příliš dobrým vysvědčením o právní kvalifikaci pana prokurátora, užívá-li proti Dusovi vedle ustanovení § 154 také § 156, který je ze zákona vůči prvnímu subsidiární a kde je tudíž souběh vyloučen. Není příliš dobrým vysvědčením o právním povědomí a celkové odpovědnosti státních a stranických orgánů, jestliže si po deset let s Janem Dusem korespondovaly a vyhovovaly řadě jeho podnětů, aniž by rozpoznaly zločinnost a společenskou nebezpečnost jeho (tedy následně i svého) počínání. Není konečně příliš dobrým vysvědčením o našem státním zřízení, mohou-li naprosto nepochybné občanské ctnosti a zásluhy být posuzovány podle paragrafů trestního práva.

Proces proti Janu Dusovi, dojde-li k němu, bude jedním z nejmonstróznějších procesů posledních let. Vzhledem k výši hrozícího trestu. Vzhledem k politickému a společenskému výkonu Jana Dusa: mocenské orgány jsou si vědomy, že tuto záležitost nedokáží zprovodit ze světa v rdousivém tichu a že naopak musí stát výstražným příkladem – ostatně obžaloba se nikterak netají míněním, že hlavní zločinci jsou doposud na svobodě, ale že na ně brzy přijde řada.

Bude-li Jan Dus odsouzen, bude to nejen lidská a právní nehoráznost, ale také deklarace státní moci, že nemá zájem žít v míru se společnostmi a že je odhodlána nést příslušné následky. (Sdělení č. 514, 515, 527, 565, 581.)⁵

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 3, s. 18–19.

POZNÁMKY

- ¹ Rukopisný opis části obžaloby viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 80, sign. I/2, kart. 20.
- ² K případu Jana Šimsy viz sdělení VONS č. 17, 21, 28, 40 a 48, dokumenty č. 17, 21, 28, 40 a 48. K aktivitám Jana Dusa v jeho prospěch viz komentovaný konvolut dokumentů „Iniciativa Jana Dusa ve prospěch Jana Šimsy“ uložený in: tamtéž, sign. IV/1, kart. 20.
- ³ K perzekuci Jana Litomiského viz sdělení VONS č. 162, 169, 175, 212, 236, 277, 285, 318, 358 a 440, dokumenty č. 163, 170, 176, 213, 237, 278, 286, 319, 361 a 443.
- ⁴ Viz rozsáhlý komentovaný konvolut dokumentů „Iniciativa Jana Dusa ve prospěch letničních křesťanů v ČSR“ uložený in: LP, Sb. VONS, inv. č. 80, sign. IV/1, kart. 20.
- ⁵ Dokumenty č. 517, 518, 530, 568 a 584. K trestnímu stíhání Jana Dusa a souvisejícímu trestnímu stíhání Heřmana Chromého viz dále sdělení VONS č. 534, 538, 546, 550, 572, 574, 606, 620 a 653, dokumenty č. 537, 541, 549, 553, 575, 577, 609, 623 a 656.